

Sveučilište u Rijeci ▪ Fakultet zdravstvenih studija
 University of Rijeka ▪ Faculty of Health Studies
 Viktora Cara Emina 5 ▪ 51000 Rijeka ▪ CROATIA
 Phone: +385 51 554 923
 www.fzsri.uniri.hr

Kolegij: Etika zdravstvene skrbi
Voditelj: Prof. dr. sc. Nada Gosić
Katedra: Katedra za javno zdravstvo
Studij: Preddiplomski stručni studij fizioterapije
Godina studija: III.
Akadska godina: 20./21

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij Etika zdravstvene skrbi je obvezatni kolegij na III. godini Stručnog studija fizioterapija. Kolegij se realizira u 15 sati predavanja i 15 sati seminara, ukupno 30 sati i 2 ECTS. Nastava se izvodi u predavaonicama Fakulteta zdravstvenih studija (ul. Viktora Cara Emina 5).

Ciljevi kolegija. Osnovni cilj kolegija je usvajanje znanja, vještina i stjecanje kompetencija za rješavanje etičkih problema i dilema s kojima se suočavaju prvostupnici fizioterapije. Realiziranjem nastavnog sadržaja taj cilj se operacionalizira u sljedeće podciljeve: a) stjecanje znanja o posljedicama znanstveno-tehnološkog napretka na moral i etiku u medicini s posebnim osvrtom na fizioterapiju; b) osposobljavanje studenata/ica za etičku analizu i argumentaciju etičkih rješenja; c) ukazivanje na pluriperspektivnost i integrativni pristup u rješavanju bioetičkih problema u praktičnom djelovanju prvostupnika fizioterapije; e) primjena odrednica Kodeksa fizioterapeutske etike i deontologije u rješavanju slučajeva iz fizioterapeutske prakse

Sadržaj kolegija. Etika i moral, Etička standardizacija u medicini od Hipokratove zakletve do medicinske etike, Etika zdravstvene skrbi, Bioetika, Propitivanje moralnog ponašanja i djelovanja u fizioterapeutskoj etici, Bioetičke dileme i bioetičke dileme u fizioterapeutskoj etici, Tijelo i osobnost u bioetici, Paternalizam u medicini, medicinskoj etici i fizioterapeutskoj etici, Informed consent u fizioterapeutskoj etici, Privatnost, povjerenje i zdravstvena tajna.

Izvođenje nastave

Nastava se izvodi u predavanjima i seminarima. Na seminarima studenti/ice obvezatno trebaju imati Kodeks fizioterapeutske etike i deontologije. O načinu ocjenjivanja pogledati kriterije i elemente ocjenjivanja. **Ovisno o epidemiološkoj situaciji postojeći INP može biti izmjenjen.**

Popis obvezne ispitne literature:

Gosić. N. Bioetika in vivo, Pergamena, Zagreb, 2005.
 Gosić, N. Hipokratova zakletva – povijesni kontekst i sadašnjost
<http://www.medri.hr/katedre/Drustvene%20znanosti/dokumenti/HIPOKRAT%20NASTAVNI%20TEKST.pdf>
 Kodeks fizioterapeutske etike i deontologije Hrvatske komore fizioterapeuta
<http://www.hkf.hr/Propisiibrascikomore/tabid/62/Default.aspx>

Popis dopunske literature:**Nastavni plan:****Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):**

Ishodi učenja koji se navode za svako predavanje podrazumijevaju očekivana postignuća studenta/ica, odnosno ono što će studenti/ice biti u stanju učiniti nakon predavanja i njemu odgovarajućeg seminara.

P1. Etika i moral – razlozi za razlikovanje

Ishodi učenja. Razlikovati etiku i moral, objasniti ponašanje i djelovanje određeno moralom i etičkom normom

P2. Etička standardizacija u medicini: Od Hipokratove zakletve do medicinske etike.

Ishodi učenja. Objasniti odnos filozofije i medicine, analizirati tekst Hipokratove zakletve, odrediti načine rješavanja medinsko-etičkih pitanja primjenom Hipokratove zakletve, primijeniti odrednice Hipokratove zakletve u rješavanje slučaja iz fizioterapije, definirati medicinsku etiku i objasniti značaj Etičkog kodeksa Thomasa Percivala.

P3. Etička standardizacija u medicini: Etika zdravstvene skrbi – povijesni i suvremeni pristupi.

Ishodi učenja. Interpretirati povjesne činjenice koje su dovele do etike znanstvene skrbi, argumentirati stajališta utemeljitelja etike zdravstvene skrbi Richarda Cabota i Francisa Peabodya, definirati etiku zdravstvene skrbi kao profesionalnu etiku zdravstvenih djelatnika, razlikovati profesionalnu i etičku skrb u slučaju iz prakse prvostupnika fizioterapije.

P4. Bioetika – pojmovno određenje i definicije

Ishodi učenja. Objasniti povijesni nastanak bioetike, analizirati zajedničke i različite sadržajne i metodološke odrednice definicija bioetike, analizirati fizioterapeutsku etiku kao sadržaj bioetike.

P5. Interdisciplinarnost, pluriperspektivnost i integrativnost bioetike

Ishodi učenja. Objasniti odnos znanosti koje se uključuju u rješavanje etičkih problema u fizikalnoj medicini i fizioterapiji, razlikovati interdisciplinarnost, pluriperspektivnost i integrativnost bioetike i primijeniti interdisciplinarnost u rješavanje slučaja iz prakse prvostupnika fizioterapije.

P6 (2 sata) Propitivanje moralnog ponašanja i djelovanja u fizioterapeutskoj etici: a) etičke teorije, b) deontologija u Kodeksu fizioterapeutske etike i deontologije

Ishodi učenja. Prepoznati deontološke, konsvencijalističke i teorije vrline, razlikovati metodologije tih teorija, primijeniti teorije u rješavanju slučaja iz prakse prvostupnika fizioterapije i sagledati rješenja koja ta primjena stvara u odnosu fizioterapeuta prema pacijentu, prepoznati deontologiju u Kodeksu fizioterapeutske etike i deontologije HKF.

P7 (2 sata) Propitivanje moralnog ponašanja i djelovanja u fizioterapeutskoj etici: a) (bio)etička načela, b) (bio) etička načela u Kodeksu fizioterapeutske etike i deontologije HKF.

Ishodi učenja. Identificirati načela u užem i širem smislu, u znanosti i osobnom ponašanju. Razlikovati primarna bioetička načela (autonomija, dobročinstvo, neškodljivost i pravednost) u uspostavljanju etičkog odnosa fizioterapeuta prema pacijentima, pronaći i primijeniti u rješavanju slučaja iz prakse bioetička načela u Kodeksu fizioterapeutske etike i deontologije HKF.

P8 (2 sata) Bioetičke dileme: određenja, načini rješavanja, prepoznavanje i rješavanje u fizioterapeutskoj etici

Ishodi učenja. Interpretirati bioetičke dileme, prepoznati moralne konflikte i razine bioetičkih dilema, interpretirati medicinsko-etičke dileme koje su utjecale na nastanak suvremenih kodeksa medicinske etike i deontologije na međunarodnoj i nacionalnim razinama, opisati jednostrane pristupe u rješavanju medicinsko-etikih i bioetičkih dilema, riješiti etičku dilemu u slučaju iz prakse prvostupnika fizioterapije.

P9. Tijelo i osobnost u bioetici

Ishodi učenja. Analizirati dominantnu ulogu medicine prema ljudskom tijelu, argumentirati interdisciplinarni pristup prema čovjeku i njegovom tijelu, prepoznati odnos fizioterapeuta prema pacijentu i njegovom tijelu u tradicionalnoj medicinskoj etici i bioetici, usporediti načine rješavanja odnosa prema čovjeku i njegovom tijelu u različitim medicinskim kulturnim obrascima.

P10. Paternalizam u medicini, medicinskoj i fizioterapeutskoj etici

Ishodi učenja. Objasniti paternalizam, odrediti paternalizam u širem, užem smislu, prepoznati praktični paternalizam u odnosu doktora fizikalne medicine i fizioterapeuta prema pacijentu, odrediti vrste paternalizma u medicini, predstaviti stajališta zagovornika i protivnika paternalizma i obrazložiti opasnost od paternalističkog odnosa prema pacijentu.

P11. Informirana suglasnost u medicinskoj i fizioterapeutskoj etici

Ishodi učenja. Objasniti informiranu suglasnost, interpretirati povijest informirane suglasnosti, argumentirati interdisciplinarnost u razumijevanju značaja informirane suglasnosti, navesti razloge za uvažavanje informirane suglasnosti, predstaviti pravni okvir informirane suglasnosti u Republici Hrvatskoj i obrazložiti informiranu suglasnost u praktičnom odnosu doktora fizikalne medicine i fizioterapeuta i pacijenta prema odrednicama Kodeksa fizioterapeutske etike i deontologije HKF

P12. Privatnost, povjerenje i zdravstvena tajna

Ishodi učenja. Prepoznati privatnost i vrste privatnosti, istaknuti pravnu dimenziju privatnosti, analizirati etičku standardizaciju privatnosti u medicini, definirati tajnu i odrediti vrste tajni, analizirati sadržaj zdravstvene tajne, prepoznati razloge za odavanje privatnosti i povjerenja, definirati ograničeno odavanje privatnosti i povjerenja, primijeniti odrednice Kodeksa fizioterapeutske etike i deontologije HKF u rješavanju slučajeva iz prakse prvostupnika fizioterapije.

Popis seminara s pojašnjenjem:

Na seminarima studenti/ice dužni su imati Kodeks fizioterapeutske etike i deontologije Hrvatske komore fizioterapeuta.

Na seminarima studenti/ice rješavaju slučajeve iz prakse prvostupnika fizioterapije. Cilj ovih seminara je da se u slučaju iz prakse fizioterapeuta prepozna i definira etički problem te riješi prema utvrđenim etičkim standardima. Postupak stjecanja znanja: analiza i rješavanje problema kao nastavna strategija, odnosno korištenje problema (slučaja) u svrhu stjecanja znanja i razumijevanja nastavnog sadržaja. Tim nastavnim postupkom nastoji se studentima/icama skrenuti pozornost na uočavanje razlika u pristupu i rješavanju problema zasnovanom na mišljenju o njemu i onom koje proistječe iz prijeko potrebnog znanja kao podloge za formiranje stavova i ponude rješenja. Tijek seminara: svaki student/ica dobije tekst slučaja iz prakse s pitanjima na koja trebaju individualno odgovoriti. Nakon toga studenti/ice se podijele u male grupe (od 4 do 5 u grupi) u kojima studenti uspoređuju svoje odgovore na postavljena pitanja, uočavaju sličnosti i razlike u odgovorima te ističu razloge zbog kojih su se opredijelili za zajednički grupni odgovor. Za to vrijeme voditeljica kolegija prati proces rada u grupama, daje objašnjenja, ako uoči nesnalaženje u rješavanju slučaja usmjerava pažnju studenata /ica na važnost prepoznavanja etičke strane slučaja, odnosno potrebu primjene odgovarajućeg etičkog standarda i načela iz Kodeksa fizioterapeutske etike i deontologije HKF. Nakon završene diskusije u malim grupama izvjestitelj/ica svake grupe navodi rješenje koje je postignuto konsenzusom, ističe postojanje/nepostojanje različitih stavova u grupi. Nakon istaknutih grupnih aktivnosti i rješenja slučaja studenti/ice zajedno s voditeljicom kolegija komentiraju ponudena rješenja, te prema potrebi, dopunjavaju stajališta. Voditeljica

kolegija zajedno sa studentima/icama postiže konsenzus u definiranju etičkog problema, načinu njegovog rješavanja i primjeni odgovarajućeg načela Kodeksa fizioterapeutske etike i deontologije HKF. U završnici semirana ističu se posljedice koje proizvodi konsenzusom postignuto rješenje i ona rješenja za koje nije postignut konsenzus. Tako studenti/ice uočavaju posljedice koje stvaraju rješenja za pacijente, fizioterapeuta i za ostale sudionike slučaja.

Popis seminara

- S1. Moralno i etično u fizioterapiji
- S2. Povijesni i aktualni doseg Hipokratove zakletve (način rješavanja medicinsko etičkih pitanja)
- S3. Prepoznavanje skrbi u fizioterapiji (profesionalna i etička skrb fizioterapeuta)
- S4. Definicije bioetike: sadržajno i metodološko određenje
- S5. Interdisciplinarnost i pluriperspektivnost u fizioterapeutskoj etici – analiza slučaja iz prakse
- S6. **Test 1 (P1,P2,P3,P4,P5)**
- S7. Etičke teorije i moralna praksa u etičkom slučaju u fizioterapiji
- S8. Etička načela i moralna praksa u etičkom slučaju u fizioterapiji
- S9. Teorijski i praktični pristupi u rješavanju bioetičkih dilema u fizioterapiji
- S10 **Test 2 (P6,P7,P8,)**
- S11. Tijelo i osobnost u fizioterapeutskoj etici
- S12. Paternalizam u fizioterapiji: vrste paternalizma, opravdani i neopravdani paternalizam u fizioterapeutskoj etici
- S13 Informed consent u fizioterapiji
- S 14-15 Privatnost, povjerenje i zdravstvena tajna u slučaju iz prakse prvostupnika fizioterapije

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Obveze studenata:

Redovito pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje u seminarima, riješeni testovi i položen završni ispit Evidencija pohađanja nastave vodi se i za predavanja i za seminare. Prisustvo na predavanjima i na seminarima provodit će se prozivkom na svakom satu. Mole se studenti da ne kasne na nastavu jer u slučaju zakašnjenja neće biti u mogućnosti realizirati nastavnim programom predviđene obveze. Student nije izvršio svoje obaveze propisane studijskim programom ukoliko je izostao više od 30% nastavnih **sati svakog pojedinog** oblika nastave (predavanja, seminari ili vježbe) **Izostanci s nastave pravdaju se isključivo liječničkom ispričnicom.**

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

Elementi i kriteriji ocjenjivanja na Stručnom studiju Fizioterapija za kolegij Etika zdravstvene skrbi su: pismeni testovi, završni ispit i aktivnost u nastavi. Ukupan postotak uspješnosti studenata/ica tijekom nastave čini 50, a završni ispit 50 bodova.

Pismeni testovi – 40 bodova

Studenti/ce su obvezni odgovoriti na pitanja u dva pismena testa i ostvariti 40 bodova (u svakom testu po 20 bodova).

Svaki test je sa zadacima (pitanjima) nadopunjavanja, dosjećanja, ispravljanja, alternativnog i višestrukog izbora, povezivanja, te esejskog tipa. Testovi sadrže po 30 pitanja, čiji se točni odgovori pretvaraju u ocjenske bodove na slijedeći način:

Broj točnih odgovora	Broj bodova
0-14	0
15	10 (50%)
16	10,5
17	11
18	11,5
19	12
20	12,5
21	13
22	13,5
23	14
24	14,5
25	15
26	16
27	17
28	18
29	19
30	20

Važne napomene

- Testovi se realiziraju u 45 minuta, a vrijeme se računa od trenutka kad zadnji student/ica dobije svoj test. Da ne bi ometali rad drugih studenata/ica mole se studenti/ice koji riješe test prije predviđenog vremena da ostanu na svojim mjestima do isteka vremena predviđenog za rješavanje pitanja iz testa. Boduju se samo čitko napisani i točni odgovori. Prekriženi, išarani i nečitko napisani odgovori ne boduju se. Ne omogućava se naknadno čitanje nečitkih odgovora nastavnicima. Preporučuje se studentima/icama da testove popunjavaju običnom olovkom.
- Za vrijeme pisanja testa nije dopušteno koristiti mobitel, međusobno razgovarati, došaptavati se i na bilo koji drugi način ometati rad drugih. U takvim slučajevima primijenit će se članak 45, stavak 2. Pravilnika o studijima Sveučilišta u Rijeci koji određuje dužnost nastavnika da »radi nedoličnog ponašanja, smetanja drugih studenata ili korištenja nedopuštenih pomagala - udalji studenta s ispita«.
- Uvid u postignute rezultate bit će omogućen u vremenu predviđenom Pravilnikom o studijima Sveučilišta u Rijeci.

Završni ispit

Završni ispit je pismeni ispit u formi testa sa pedeset (50) pitanja i na završnom ispitu prag prolaznosti je 50%. Na završnom ispitu realiziraju se i procjenjuju oni ishodi učenja koji nisu procjenjeni tijekom ranijih testova. (P9, P10, P11, P12). Studenti/ce na završnom ispitu mogu maksimalno ostvariti 50 bodova koji se pretvaraju u ocjenske bodove na slijedeći način:

Broj točnih odgovora	Broj bodova
25	25 (50%)
26	26
27	27
28	28
29	29
30	30
31	31
32	32
33	33
34	34
35	35
36	36
37	37
38	38
39	39
40	40
41	41
42	42
43	43
44	44
45	45
46	46
47	47
48	48
49	49
50	50

Važne napomene

- Test se realizira u 60 minuta, a vrijeme se računa od trenutka kad zadnji student/ica dobije svoj test. Da ne bi ometali rad drugih studenata/ica mole se studenti/ice koji riješe test prije predviđenog vremena da ostanu na svojim mjestima do isteka vremena predviđenog za rješavanje pitanja iz testa. Boduju se samo čitko napisani i točni odgovori. Prekriženi, išarani i nečitko napisani odgovori ne boduju se. Ne omogućava se naknadno čitanje nečitkih odgovora nastavnici.
- Za vrijeme pisanja testa nije dopušteno koristiti mobitel, međusobno razgovarati, došaptavati se i na bilo koji drugi način ometati rad drugih. U takvim slučajevima primijenit će se članak 45 stavak 2. Pravilnika o studijima Sveučilišta u Rijeci koji određuje dužnost nastavniku da »radi nedoličnog ponašanja, smetanja drugih studenata ili korištenja nedopuštenih pomagala - udalji studenta s ispita«.
- Mole se studenti/ice da na vrijeme prijave ispit i ne dolaze kod nastavnice sa zahtjevom posredovanja prijave ispita kod prodekana/ice za nastavu.
- Uvid u postignute rezultate bit će omogućen u vremenu predviđenom Pravilnikom o studijima Sveučilišta u Rijeci.
- Popis ispitnih pitanja pogledati u nastavku dokumenta pod Popis pitanja za ispit

Aktivnost u seminarima – 10 bodova

Seminarski rad se realizira individualnim radom i radom u malim seminarskim grupama. Svaki/a student/ica dobije radni list na kojem je slučaj iz prakse i pitanja na koja treba odgovoriti. Nakon pojedinačnog odgovaranja na pitanja studenti/ice usuglašavaju svoja stajališta i donose zajedničko rješenje za dobiveni slučaj. Radom u seminarima studenti/ice mogu maksimalno ostvariti 10 bodova. Aktivnost u seminarima pretvara se u ocjenske bodove na sljedeći način:

Broj slučajeva	Bodovi
0-2	0

3	1
4	2
5	3
6	4
7	5
8	6
9	7
10	8
11	9
12	10

Završna ocjena

Pravilnik o studijima Sveučilišta u Rijeci (pročišćeni tekst) od 5. lipnja 2018.
https://www.uniri.hr/files/staticki_dio/propisi_i_dokumenti/Pravilnik_o_studijima_Sveucilista_u_Rijeci_procisceni_tekst_5_lipnja_2018.pdf, pristup 26.6.2018.

ČLANAK 42.

Ocjenjivanje unutar Europskog sustava stjecanja i prijenosa bodova

(1) Uspjeh studenta za svaki predmet izražava se ECTS skalom ocjenjivanja u postocima od 0 do 100 % ocjenskih bodova pri čemu prolazna ocjena ne može biti niža od 50 % ocjenskih bodova.

(2) Praćenje i ocjenjivanje studenata za svaki predmet (modul) obavlja se tijekom nastave I na završnom ispitu što svaka sastavnica detaljnije utvrđuje svojim pravilnikom I /ili studijskim programom, pri čemu student na pojedinom predmetu tijekom nastave mogu ostvariti od najmanje 50 % do najviše 70 % ocjenskih bodova, dok se preostali postotak ocjenskih bodova od najviše 50 % do najmanje 30 % može ostvariti na završnom ispitu.

(3) student koji su tijekom nastave ostvarili

- od 0 do 49,9 % ocjenskih bodova od ocjenskih bodova koje je bilo moguće steći tijekom nastave kroz oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja studenta sukladno pravilniku i/ili studijskom programu sastavnice ocjenjuje se ocjenom F (neuspješan), ne mogu steći ECTS bodove i moraju ponovo upisati predmet,

- 50 i više ocjenskih bodova od bodova koje je bilo moguće steći tijekom nastave kroz oblike kontinuiranog praćenja I vrednovanja studenta sukladno pravilniku i/ili studijskom program sastavnice, mogu pristupiti završnom ispitu.

(4) Ispitni prag na završnom ispitu ne može biti manji od 50 % uspješno riješenog ispita.

(5) Konačna ocjena je zbroj postotaka ostvarenog tijekom nastave i postotka ostvarenog na završnom ispitu, a utvrđuje se sukladno članku 43. Ovog Pravilnika

ČLANAK 43.

Ocjenjivanje studenata na temelju konačnog uspjeha

(1) Ocjenjivanje studenata na temelju konačnog uspjeha obavlja se kako slijedi:

- Ocjena izvrstan (5) odgovara ocjeni A u skali ECTS-a i postotku uspješnosti od 90 do 100 %
- Ocjena vrlo dobar (4) odgovara ocjeni B u skali ECTS- a i postotku uspješnosti od 75 do 89,9 %
- Ocjena dobar (3) odgovara ocjeni C u skali ECTS- a i postotku uspješnosti od 60 do 74,9 %
- Ocjena dovoljan (2) odgovara ocjeni D u skali ECTS-a i postotku uspješnosti od 50 do 59,9 %
- Ocjena nedovoljan (1) odgovara ocjeni F u skali ECTS-a i postotku uspješnosti od 0 do 49,9 %.

ČLANAK 46.**Prigovor na ocjenu**

- (1) Student koji smatra da je oštećen ocjenjivanjem na završnom ispitu ima pravo u roku 24 sata nakon priopćenja ocjene izjaviti pisani prigovor dekanu odnosno pročelniku odjela. Prigovor mora biti obrazložen.
- (2) Ako prigovor smatra osnovanim dekan odnosno pročelnik odjela će u roku od 24 sata od zaprimanja prigovora imenovati povjerenstvo sastavljeno od tri člana. Nastavnik s čijom ocjenom student nije bio zadovoljan ne može biti predsjednik povjerenstva.
- (3) Pisani ispit ili pisani dio ispita neće se ponoviti pred povjerenstvom, već će ga ono ponovno ocijeniti. Ako je ispit usmeni ili se sastoji i od usmenog dijela provjere znanja dekan odnosno pročelnik odjela će odrediti vrijeme polaganja ispita koji se treba održati što ranije, a ne može biti održan kasnije od tri radna dana po izjavljenom prigovoru.
- (4) Povjerenstvo donosi odluku većinom glasova.

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:**Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:**

- Studenti/ce su dužni prijaviti ispit, jer mu inače neće moći pristupiti.
- Uvid u postignute rezultate bit će omogućen u vremenu predviđenom Pravilnikom o studijima Sveučilišta u Rijeci iz 2018.
- **U slučaju prigovora na ocjenu primjenjuje se članak 46. Pravilnika o studijima Sveučilišta u Rijeci iz 2020.**

PITANJA ZA TESTOVE I ZAVŠNI ISPIT IZ KOLEGIJA ETIKA ZDRAVSTVENE SKRBI

Pitanja koja slijede konkretniziraju se u *test pitanja, pitanja višestrukog izbora i esejska pitanja*. Jedno pitanje u sebi sadrži dva ili više potpitanja:

1. Što je etika?
2. Što je moral?
3. Definirajte medicinsku etiku?
4. Stara ili tradicionalna medicinska etika?
5. Dokumenti tradicionalne medicinske etike?
6. Hipokratova zakletva I filozofska stajališta o medicini?
7. Thomas Percival i *Code of Medical ethics*?
8. Napredak znanosti i nova etička pitanja u medicini?
9. Profesionalne etike zdravstvenih djelatnika?
10. Značenje skrbi?
11. Francis Peabody i etika zdravstvene skrbi?
12. Etika zdravstvene skrbi I znanstvenici društvenih I humanističkih znanosti?
13. Uži i širi smisao Etike zdravstvene skrbi?
14. V.R. Potter i određenje bioetike?
15. F. Jahr i određenje bioetike?
16. Izvorno značenje bioetike i bioetika u literaturi?
17. Enciklopedijske definicije bioetike - sličnosti I razlike?
18. Filozofija i medicina?
19. Uloga J. Fletchera na moral u medicini?
20. Bioetičke teorije
21. Značenje načela u znanosti?
22. Načela medicinske etike u Hipokratovo doba i načela medicinske etike u doba bioetike?

23. Temeljna bioetička načela prema Beauchampu i Childressu?
24. Načelo autonomije: sadržaj, značenje i pravila?
25. Načelo dobročinstva: sadržaj, značenje i pravila?
26. Načelo neškodljivosti: sadržaj, značenje i pravila?
27. Načelo pravednosti: sadržaj, značenje i pravila?
28. Etičke dileme?
28. Bioetičke dileme - određenje?
29. Vrste bioetičkih dilema?
30. Racionalističko stajalište o ljudskom tijelu?
31. Empirizam i ljudsko tijelo?
32. Tijelo i osobnost u interdisciplinarnom dijalogu?
33. Dominantna uloge medicine u odnosu prema ljudskom tijelu?
34. Paternalizam u medicinskoj etici i bioetici (uži, širi i praktični smisao)?
35. Povijesni korijeni paternalizma?
36. Što paternalizam zahtijeva od pacijenta?
37. Vrste paternalizma?
38. Inormirana suglasnost (*Informed consent*): značaj i pravo pacijenta?
39. Informirana suglasnost i Hipokratova zakletva?
40. Informirana suglasnost i obveze (dužnosti) zdravstvenih djelatnika prema pacijentima?
41. Informirana suglasnost u slučaju pacijentove nesposobnosti za davanje suglasnosti?
42. Privatnost: definicija?
43. Fizička privatnost?
44. Informativna privatnost?
45. Privatnost odlučivanja?
46. Zdravstvena tajna: sadržaj?
47. Objektivni razlozi odavanja privatnosti i zdravstvene tajne (pristanak pacijenta, zajedničko dobro, šteta trećim osobama)?
48. Povjerenje: sadržaj i posljedice prekoračenja?
49. Subjektivni motivi odavanja privatnosti i povjerenja (nepažnja, neznanje, namjera)?
50. Ograničeno odavanje privatnosti i povjerenja

Primjeri test pitanja:

Što je moral? _____

Termin *Medicinska etika* uveo je _____ 1803. u svom djelu *Code of Medical Ethics*

Napredak znanosti i tehnologije u medicini prouzročio je nastanak profesionalnih etika zdravstvenih djelatnika a) točno b) netočno (podvucite točan odgovor)

Objekti enciklopedijske definicije bioetike (1978., 1995.) bioetiku određuju kao sustavno proučavanje ljudskog ponašanja na području a) _____ b) _____

Prema drugoj definiciji bioetike (1995.) moralne dimenzije su:

a) _____, b) _____
 c) _____, d) _____

U užem smislu bioetički principi su temeljne koordinate odnosa zdravstvenih djelatnika i pacijenata u okviru kojih se taj odnos: a) _____, b) _____ c) određuje položaj sudionika u tom odnosu

Načelo neškodljivosti dvostruko obvezuje: 1. Ne škoditi pacijentu i
2. _____

Deontološke teorije svako ljudsko djelovanje procjenjuju prema tome koliko je ono određeno kao dužnost
a) točno, b) netočno (podvucite točan odgovor)

U praktičnom smislu osoba se nalazi svaki put u paternalističkom okruženju onda kada profesionalne skupine i institucije ne uvažavaju _____

Povijesni korijeni paternalizma svoje uporište imaju u grčko-rimskoj medicini čiju su predstavnici: a) Hipokrat i b) _____

Paternalizam od pacijenta zahtijeva _____

Bioetičke dileme su _____

Objektivni razlozi odavanja privatnosti i zdravstvene tajne su:

- a) _____
- b) zajedničko dobro
- c) šteta trećim osobama

Pristanak za odavanje vlastitih podataka daje pacijent koji je: a) svjestan,
b) _____ i
c) _____

Ograničeno odavanje privatnosti veže se uz slučajeve u kojima _____

Voditeljica kolegija
Prof. dr. sc. Nada Gosić

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2020./2021. godinu)

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
29.9.2020. (Utorak)	P1 (14,00-14,45) Z3	S1 (14,45-15,30) Z3	Prof. dr. sc. Nada Gosić
6.10.2020.	P2(14,00-14,45) Z2	S2(14,45-15,30) Z2	Prof. dr. sc. Nada Gosić

(Utorak)			
13.10.2020. (Utorak)	P3(14,00-14,45) Z2	S3(14,45-15,30) Z2	Prof. dr. sc. Nada Gosić
20.10.2020. (Utorak)	P4 (14,45-15,30) Z6	S4(14,00-14,45) Z6	Prof. dr. sc. Nada Gosić
27.10.2020. (Utorak)	P5 (14,00-14,45) Z4	S5 (14,45-15,30) /4	Prof. dr. sc. Nada Gosić
3.11.2020. (Utorak)	P6/1(14,45-15,30) Z5	S6 (14,00- 14,45) T1 Z5	Prof. dr. sc. Nada Gosić
10.11.2020. (Utorak)	P6/2 prvi dio (14,00-14,45) Z7	S7 (14,45-15,30) Z7	Prof. dr. sc. Nada Gosić
17.11.2020. (Utorak)	P7/1 (14,00-14,45) Z7	S8 (14,45-15,30) Z7	Prof. dr. sc. Nada Gosić
24.11.2020. (Utorak)	P7/2 (14,00-14,45) Z3	S9 (14,45-15,30) Z3	Prof. dr. sc. Nada Gosić
1.12.2020.. Utorak	P8/1 (13,45-14,30) Z7	S10 (13,00-13,45) Test 2 Z7	Prof. dr. sc. Nada Gosić
8.12.2020. Utorak	P8/2 (13,45-14,30) Z5	S11 (13,00-13,45) Z5	Prof. dr. sc. Nada Gosić
15.12.2020. Utorak	P9 (13,45-14,30) Z3	S12 (13,00-13,45) Z3	Prof. dr. sc. Nada Gosić
22.12.2020. Utorak	P10 (13,00-13,45) Z7	S13 (13,45-14,30) Z7	Prof. dr. sc. Nada Gosić
12.1.2021. Utorak	P11 (14,00-14,45) Z4	S14 (14,45-15,30) Z4	Prof. dr. sc. Nada Gosić
19.1.2021.	P12 (14,00-14,45) Z4	S15 (14,45-15,30) Z4	Prof. dr. sc. Nada Gosić

Popis predavanja, seminara i vježbi:

	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Etika i moral –razlozi za razlikovanje	1	Z3
P2	Etička standardizacija u medicini: od Hipokratove zakletve do medicinske etike	1	Z2
P3	Etička standardizacija u medicini: Etika zdravstvene skrbi – povijesni i suvremeni pristupi	1	Z2
P4	Bioetika – pojmovno određenje i definicije	1	Z6
P5	Interdisciplinarnost, pluriperspektivnost i integrativnost bioetike	1	Z4
P6	Propitivanje moralnog ponašanja i djelovanja u fizioterapeutskoj etici: a) etičke teorije, b) deontologija u Kodeksu fizioterapeutske etike i deontologije	2	Z5
P7	Propitivanje moralnog ponašanja i djelovanja u fizioterapeutskoj etici: a) (bio)etička načela, b) (bio)etička načela u Kodeksu fizioterapeutske etike i deontologije	2	Z7
P8	Bioetičke dileme: određenja, načini rješavanja, prepoznavanje i rješavanje u fizioterapeutskoj etici	2	Z7

P9	Tijelo i osobnost u bioetici	1	Z3
P10	Paternalizam u medicini, medicinskoj i fizioterapeutskoj etici	1	Z7
P11	Informirana suglasnost u medicinskoj i fizioterapeutskoj etici	1	Z4
P12	Privatnost, povjerenje i zdravstvena tajna	1	Z4
	Ukupan broj sati predavanja	15	

	SEMINARI (tema seminara)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
S1	Moralno i etično u fizioterapiji	1	Z3
S2	Povijesni i aktualni doseg Hipokratove zakletve (način rješavanja medicinsko-etičkih pitanja)	1	Z2
S3	Prepoznavanje skrbi u fizioterapiji (profesionalna i etička skrb fizioterapeuta)	1	Z3
S4	Definicije bioetike: sadržajno i metodološko određenje	1	Z6
S5	Interdisciplinarnost i pluriperspektivnost u fizioterapeutskoj etici – analiza slučaja iz prakse	1	Z4
S6	Test 1 (P1,P2,P3,P4,P5)	1	Z5
S7	Etičke teorije i moralna praksa u etičkom slučaju u fizioterapiji	1	Z7
S8	Etička načela i moralna praksa u etičkom slučaju u fizioterapiji	1	Z7
S9	Teorijski i praktični pristupi u rješavanju bioetičkih dilema u fizioterapiji	1	Z3
S10	Test 2 (P6,P7,P8)	1	Z7
S11	Tijelo i osobnost u fizioterapeutskoj etici	1	Z5
S12	Paternalizam u fizioterapiji: vrste paternalizma, opravdani i neopravdani paternalizam u fizioterapeutskoj etici	1	Z3
S13	Informed consent u fizioterapiji	1	Z7
S14- S15	Privatnost, povjerenje i zdravstvena tajna u slučaju iz prakse prvostupnika fizioterapije	2	Z4
	Ukupan broj sati seminara	15	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	11.2.2021.
2.	25.2.2021.
3.	8.7.2021.
4.	9.9.2021.
5.	
6.	
7.	